

Izvorna jezična inačica ove stranice [SI](#) nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

Sljedeći jezici već su prevedeni.

Swipe to change

engleski

Izvođenje dokaza

Slovenija

1 Teret dokazivanja

Pravila u vezi s iznošenjem i predočavanjem dokaza i načinima izvođenja dokaza u parničnom postupku uređena su Zakonom o parničnom postupku (*Zakon o pravdnem postopku, ZPP*).

1.1 Koja su pravila u vezi s teretom dokazivanja?

Opće je pravilo da stranke moraju navesti sve činjenice na kojima se zasnivaju navodi i prigovori te predočiti dokaze kojima se utvrđuju te činjenice (članci 7. i 212. ZPP-a).

Tužitelji moraju dokazati činjenice na kojima se zasnivaju njihovi navodi, a tuženici moraju dokazati činjenice na kojima se zasnivaju njihovi prigovori. U materijalnom pravu propisano je koja od stranaka mora tvrditi i dokazati određenu činjenicu. Posljedice činjenice koja nije dokazana snosi stranka koja je, u skladu s propisima materijalnog prava, dužna utvrditi i dokazati tu činjenicu (članci 7. i 215. ZPP-a).

1.2 Postoje li pravila prema kojima su određene činjenice izuzete od tereta dokazivanja? U kojim slučajevima? Je li moguće predočiti dokaze kako bi se pokazalo da određena pravna pretpostavka nije valjana?

Postupak iznošenja dokaza obuhvaća činjenice na kojima se zasnivaju navodi i prigovori, znanstvena i stručna pravila i pravila utemeljena na dokazima. Pravne norme nisu obuhvaćene postupkom dokazivanja jer se na njih primjenjuje pravilo da sud mora biti upoznat s njima *ex officio (iura novit curia)* (po službenoj dužnosti – sud poznaje pravo)

Nije potreban dokaz za činjenice koje je stranka priznala za vrijeme sudskog postupka. Sud može naložiti dokazivanje priznatih činjenica ako vjeruje da ih je stranka priznala kako bi mogla ostvariti pravo koje ne može ostvariti (članak 3. stavak 3. ZPP-a).

Činjenice koje stranka ne poriče ili ih poriče bez navođenja razloga za njihovo poricanje smatraju se priznatima, osim ako svrha poricanja tih činjenica proizlazi iz drugih izjava stranke. Stranka može također spriječiti učinak pretpostavke priznanja navodeći da ne priznaje činjenice. Međutim, to se primjenjuje samo na činjenice koje se na odnose na postupanje te stranke ili njezino stajalište.

Nisu potrebni dokazi za činjenice koje su priznate i opće poznate (članak 214. stavci 1. i 6. ZPP-a).

Sud prihvaća priznatu činjenicu bez provjere njezine istinitosti (članak 214. stavak 1. ZPP-a) osim ako smatra da ju je stranka priznala s namjerom ostvarivanja prava koja ne može ostvariti (članak 3. stavak 3. ZPP-a).

Činjenice predviđene zakonom nije potrebno dokazivati. Međutim, može se dokazati da te činjenice ne postoje, osim ako je zakonom utvrđeno drugačije (članak 214. stavak 5. ZPP-a).

1.3 U kojoj mjeri sud mora biti uvjeren u neku činjenicu kako bi presudu temeljio na postojanju te činjenice?

Kako bi sud mogao donijeti odluku o osnovanosti zahtjeva, potreban je visok stupanj istinitosti (materijalni dokaz), odnosno, sud mora biti uvjeren u pravnu relevantnost činjenica.

U nekim je situacijama dokaz vjerojatnosti dovoljan za donošenje odluke, posebno za donošenje određenih privremenih odluka u postupku kojima se ne završava postupak, ali kojima se rješavaju prijelazna pitanja u postupku. Kako bi sudac mogao primijeniti određeno postupovno pravilo, mora biti dokazana vjerojatnost pravno relevantnih činjenica. Međutim, nije nužno da sudac bude uvjeren u njihovo postojanje. U ZPP-u nisu definirane one činjenice čiju je vjerojatnost moguće dokazati da bi se mogla uzeti u obzir određena norma.

2 Izvođenje dokaza

2.1 Mora li stranka uvijek podnijeti zahtjev za izvođenje dokaza ili sudac u određenim predmetima može izvesti dokaze na vlastitu inicijativu?

U skladu s važećim načelom kontradiktornosti, iznošenje dokaza predlažu uglavnom stranke.

Sud može također uzeti dokaze po službenoj dužnosti (članak 7. stavak 2. ZPP-a), ako smatra da se stranke namjeravaju nedopušteno koristiti svojim zahtjevima (članak 3. stavak 3. ZPP-a).

Sud može uzeti dokaze po službenoj dužnosti i u sporovima oko roditeljstva u kojima nije obavezan zahtjevom i čak i ako zahtjev nije podnesen. Sud može također uzeti dokaze ako niti jedna od stranaka nije navela dokaze i ako je to potrebno u cilju zaštite dječjih interesa (članak 408. ZPP-a).

2.2 Ako je zahtjev stranke koji se odnosi na izvođenje dokaza odobren, što slijedi?

Sud odlučuje o tome koje bi predložene dokaze trebalo izvesti radi utvrđivanja odlučujućih činjenica (članak 213. stavak 2. i članak 287. ZPP-a). On donosi odluku o dokazima kojom prihvaća ili odbija zahtjeve stranaka i može također po službenoj dužnosti naložiti izvođenje određenih dokaza.

Ako je zahtjev stranke u vezi s dokazima odobren sudskom odlukom, ona se provodi i dokazi se stvarno izvode. Sud ne obvezuje vlastita odluka o dokazima. On tu odluku može promijeniti tijekom postupka i izvoditi dokaze u odnosu na koje je odbacio prethodni zahtjev te može izvoditi nove dokaze (članak 287. stavak 4. ZPP-a).

Dokazi se obično izvode na glavnoj raspravi pred sucem koji donosi konačnu odluku (članak 217. stavak 1. ZPP-a). Ako postoji valjani razlog, dokazi se na zahtjev mogu izvoditi pred određenim sucem (članak 217. stavak 1. ZPP-a). U iznimnim slučajevima također je moguće izvoditi dokaze nakon završetka glavne rasprave kada sudsko vijeće odlučuje hoće li se završena glavna rasprava ponovno otvoriti. Do toga dolazi, po potrebi, radi nadopune postupka ili radi razjašnjenja određenih važnih pitanja (članak 292. ZPP-a).

2.3 U kojim slučajevima sud može odbiti zahtjev stranke za izvođenje dokaza?

U ZPP-u je posebno propisano da se izvođenje dokaza može odbiti samo ako dokazi nisu važni za odluku (članak 287. ZPP-a), odnosno, ako dokazi ne služe za utvrđivanje pravno relevantnih činjenica. Međutim, ZPP ne sadržava posebne odredbe o mogućnosti odbijanja nedopustivih dokaza ili dokaza koji se ne mogu izvesti na ekonomičan način ili koje nije izvedivo prikupiti.

Stranka mora navesti, najkasnije do prve glavne rasprave, sve činjenice nužne za potporu zahtjeva, pružiti potrebne dokaze za utvrđivanje istinitosti svojih izjava i navesti svoje stajalište o izjavama i dokazima koje je predočila druga stranka. To znači da sud ne uzima u obzir dokaze koje je stranka prekasno

predložila. Stranki je obično onemogućeno podnošenje takvog zahtjeva (članak 286. ZPP-a). Jedina se iznimka odnosi na slučajeve kada stranka može dokazati da joj je onemogućeno predočavanje dokaza na prvom ročištu zbog razloga koji su izvan njezine kontrole (članak 286. stavak 4. ZPP-a).

U vezi s nedopuštenim dokazima i dokazima koje nije izvedivo prikupiti, važno je postupati u skladu s člankom 3. stavkom 3. ZPP-a u kojem je navedeno da sud neće priznati zahtjeve stranaka koji su protivni obvezujućim propisima ili moralnim pravilima.

2.4 Koji različiti načini dokazivanja postoje?

ZPP-om su priznate inspekcije, dokumenti, saslušanje svjedoka, saslušanje vještaka i stranaka.

2.5 Na koji se način od svjedoka dobivaju dokazi te kako se ti načini razlikuju od onih pomoću kojih se dokazi dobivaju od vještaka? Kakva su pravila u vezi s pisanim dokazima i izvješćima/mišljenjima vještaka?

Svjedoci: Svaka osoba koja je pozvana kao svjedok mora se odazvati pozivu te je dužna svjedočiti, osim ako je zakonom propisano drugačije (članak 229. stavak 1. ZPP-a). Svjedoci se saslušavaju na prijedlog stranke koja mora navesti o čemu će svjedok svjedočiti, kao i osobne podatke svjedoka (članak 236. ZPP-a). Svjedoci se pozivaju na raspravu posebnim sudskim pozivom. U tom pozivu ih se mora upozoriti na obvezu svjedočenja i posljedice neopravdanog izostanka te obavijestiti o pravu na naknadu troškova (članak 237. ZPP-a).

Svjedoci se saslušavaju na glavnoj raspravi. Svjedoke koji se zbog starosti, bolesti ili teškog fizičkog invaliditeta ne mogu odazvati pozivu moguće je saslušati u njihovu domu (članak 237. stavak 2. ZPP-a). Svjedoci se saslušavaju pojedinačno, a ne u prisutnosti svjedoka koji će se saslušati kasnije (članak 238. stavak 1. ZPP-a). Sud će uputiti svjedoke da su dužni govoriti istinu i da ne smiju ništa prešutjeti te će ih upozoriti na posljedice davanja lažnog iskaza. Svjedok najprije navodi sve što mu je poznato o predmetu. Predsjedavajući sudac sudskog vijeća ili članovi vijeća te stranke i njihovi predstavnici i opunomoćenci zatim postavljaju pitanja radi provjere svjedokovih izjava ili radi dopune, odnosno razjašnjenja. Ako svjedoci daju izjave koje su nedosljedne, može ih se suočiti s tom činjenicom (članak 239. stavak 3. ZPP-a). ZPP-om se više ne priznaju prisege svjedoka.

U ZPP-u nije navedena razlika između postupka saslušanja svjedoka i postupka saslušanja vještaka te nisu propisane posebne postupovne odredbe u tome smislu. Ne postoji razlika između postupaka saslušanja svjedoka i postupaka saslušanja vještaka.

Isprave: Iako u ZPP-u nije propisana vrijednost dokaza, isprave se smatraju najpouzdanijim dokazima. One se mogu podijeliti u javne i privatne isprave.

Javne su isprave one koje u propisanom obliku izdaje državno tijelo koje postupa u okviru svoje nadležnosti ili isprave koje u takvom obliku izdaje tijelo lokalne samouprave, poduzeće ili druga organizacija ili osoba prilikom izvršavanja javne ovlasti koja joj je propisana zakonom (članak 224. stavak 1. ZPP-a). Privatne isprave su sve isprave koje nisu javne. Potpis na privatnoj ispravi može ovjeriti ovlašteno državno tijelo ili pravna ili fizička osoba s javnim ovlastima (npr. javni bilježnik). Takve ovjerene odredbe u privatnim ispravama imaju javnu važnost i taj se dio isprave može također smatrati javnom ispravom.

Dokazna vrijednost javnih isprava definirana je odvojeno u ZPP-u. Javnom ispravom potvrđuje se istinitost činjenica koje su u njoj potvrđene ili navedene (članak 224. stavak 1. ZPP-a). Iako ZPP polazi od pretpostavke da je sadržaj javne isprave istinit, prihvatljivo je dokazati da su činjenice netočno zabilježene u javnoj ispravi ili da je javna isprava netočno sastavljena (članak 224. stavak 4. ZPP-a). To je jedino pravilo u slovenskom parničnom postupku.

Inozemne javne isprave ovjerene u skladu s mjerodavnim propisima imaju istu dokaznu vrijednost kao i slovenske isprave pod uvjetom da se primjenjuju pravila reciprociteta, osim ako je u međunarodnom sporazumu propisano drugačije (članak 225. ZPP-a).

U ZPP-u su također propisana pravila o dostavi isprava (dužnosti dostavljanja isprava) koja ovise o tome je li isprava u posjedu osobe koja se na nju poziva, suprotne strane, državnog tijela ili organizacije koja izvršava javne ovlasti ili treće osobe (fizička ili pravna osoba).

Vještaci: Sud uzima dokaze od vještaka kada je za utvrđivanje ili razjašnjenje činjenica potrebno stručno znanje kojim sud ne raspolaže (članak 243. ZPP-a). Parnični sud imenuje vještaka posebnom odlukom, a prije donošenja te odluke utvrđuje stajalište stranaka. Vještaka može imenovati i predsjednik vijeća ili sudac od kojeg se to posebno zatraži, ako je ovlašten za uzimanje takvih dokaza (članak 244. ZPP-a). Vještaci se obično imenuju s popisa stalnih sudskih vještaka. Vještačenje se može povjeriti i stručnoj ustanovi. Vještak može biti samo fizička osoba. Vještaci moraju prihvatiti svoje dužnosti i navesti svoje nalaze i mišljenja (članak 246. stavak 1. ZPP-a). Sud može kazniti novčanom kaznom vještaka koji ne dođe na ročište iako je uredno pozvan. Također može kazniti novčanom kaznom vještaka koji bez opravdanog razloga odbije svjedočiti (članak 248. stavak 1. ZPP-a). Sud će vještaka, na njegov zahtjev, osloboditi dužnosti vještačenja samo iz razloga iz kojih mogu odbiti svjedočiti ili odgovoriti na pojedino pitanje. Sud može vještaka, na njegov zahtjev, osloboditi dužnosti vještačenja i iz drugih opravdanih razloga (npr. pretjerano radno opterećenje). Oslobođenje od dužnosti vještačenja može tražiti i ovlašteni zaposlenik tijela ili organizacije u kojoj vještak radi (članak 246. Stavak 2. i 3. ZPP-a). Vještak može biti izuzet iz istih razloga iz kojih može biti izuzet sudac – iznimku predstavlja slučaj kada osoba koja je već bila svjedok bude imenovana vještakom (članak 247. stavak 1. ZPP-a).

Rad vještaka obuhvaća nalaze i mišljenja. Sud odlučuje hoće li vještak iznijeti svoj nalaz i mišljenje samo usmeno na raspravi ili će ih podnijeti i u pisanom obliku prije rasprave. Sud također određuje rok za podnošenje nalaza i mišljenja u pisanom obliku. Ako je imenovan veći broj vještaka, oni mogu podnijeti zajednički nalaz i mišljenje kada se u nalazu i mišljenju slažu. Ako se u nalazu i mišljenju ne slažu, svaki vještak posebno iznosi svoj nalaz (članak 254. ZPP-a). Ako se podaci vještaka bitno razilaze ili ako su nalazi jednog ili više vještaka nejasni, nepotpuni ili međusobno proturječni ili u suprotnosti s okolnostima koje su istraživane, a ti se nedostaci ne otklone novim saslušanjem vještaka, ponovno se uzimaju dokazi od istih ili drugih sudskih vještaka (članak 254. stavak 2. ZPP-a). Ako u mišljenju jednog ili više vještaka ima proturječnosti ili nedostataka ili postoji osnovana sumnja u pravilnost danog mišljenja, zatražit će se mišljenje drugih vještaka (članak 254. stavak 3. ZPP-a). Vještak ima pravo na naknadu troškova i na naknadu za svoj rad (članak 249. stavak 1. ZPP-a).

2.6 Imaju li neki načini dokazivanja veću težinu od drugih?

Na ocjenjivanje dokaza primjenjuje se načelo slobodne ocjene dokaza. Sud odlučuje koje će činjenice smatrati dokazanim prema svom uvjerenju na temelju savjesne i brižljive ocjene svakog dokaza zasebno i svih dokaza zajedno, a i na temelju rezultata cjelokupnog postupka (članak 8. ZPP-a). U slovenskom parničnom postupku stoga nisu priznata „pravila dokazivanja” kojima zakonodavac unaprijed apstraktno propisuje vrijednost određenih vrsta dokaza. Jedina iznimka od toga pravila je ocjenjivanje javnih isprava (vidjeti točku 2.5).

U praksi se, međutim, primjenjuje pravilo da su isprave, na primjer, pouzdaniji dokazi (ali ne i važniji) od ostalih dokaza, kao što su iskazi svjedoka ili stranaka.

2.7 Je li za dokazivanje određenih činjenica obvezna primjena određenih načina dokazivanja?

ZPP ne sadržava posebne odredbe o tome jesu li određene vrste ili sredstva dokazivanja obvezne za utvrđivanje postojanja određenih činjenica.

2.8 Jesu li svjedoci zakonski obvezni svjedočiti?

Da. Svaka osoba koja je pozvana kao svjedok mora se odazvati pozivu te je, osim ako je zakonom propisano drugačije, dužna svjedočiti (članak 229. stavak 1. ZPP-a).

2.9 U kojim slučajevima mogu odbiti svjedočenje?

Osobu koja bi svojim iskazom povrijedila dužnost čuvanja službene ili vojne tajne ne može se saslušati kao svjedok osim ako je nadležno tijelo oslobodi te dužnosti (članak 230. ZPP-a).

Svjedok može uskratiti svjedočenje (članak 231. ZPP-a):

o onome što mu je stranka kao svom opunomoćeniku povjerila;

o onome o čemu se stranka ili druga osoba svjedoku kao vjerskom ispovjedniku ispovjediła;

o činjenicama što ih je svjedok saznao kao odvjetnik ili liječnik ili u obavljanju kakva drugog poziva ili kakve druge djelatnosti ako postoji obveza da se kao tajna čuva ono što se saznalo u obavljanju tog poziva ili djelatnosti.

Svjedok može uskratiti odgovor na pojedina pitanja ako za to postoji dobar razlog, a osobito ako bi svojim odgovorom na ta pitanja izložio teškoj sramoti, znatnoj imovinskoj šteti ili kaznenom gonjenju sebe ili svoje krvne srodnike u pravoj liniji do bilo kojeg koljena, odnosno pobočne krvne srodnike do trećeg koljena, ili ako bi izložio teškoj sramoti, znatnoj imovinskoj šteti ili kaznenom gonjenju svoga bračnog druga ili srodnike po tazbini zaključno do drugog koljena (i onda kad je brak prestao) te svog skrbnika ili staratelja, usvojitelja ili posvojeno dijete (članak 233. stavak 1. ZPP-a).

Međutim, svjedok ne može zbog opasnosti od uzrokovanja financijske štete uskratiti svjedočenje o pravnim poslovima pri kojima je bio prisutan kao pozvani svjedok, o radnjama što ih je u pogledu spornog odnosa poduzeo kao pravni prethodnik ili zastupnik jedne od stranaka, o činjenicama koje se tiču imovinskih odnosa uvjetovanih obiteljskom ili bračnom vezom, o činjenicama koje se tiču rođenja, sklapanja braka ili smrti te kad je na temelju posebnih propisa dužan podnijeti prijavu ili dati izjavu (članak 234. ZPP-a). Svjedok također ne smije uskratiti svjedočenje radi zaštite poslovne tajne, ako je otkrivanje određenih činjenica nužno zbog javne koristi ili koristi druge osobe, pod uvjetom da je takva korist veća od štete koja bi se mogla nanijeti otkrivanjem tajne (članak 232. ZPP-a).

2.10 Je li moguće kazniti osobu koja odbije svjedočiti ili je prisiliti da svjedoči?

Da. Ako se svjedok koji je uredno pozvan ne pojavi na sudu, a izostanak ne opravda ili se bez odobrenja udalji s mjesta gdje bi trebao biti saslušan, sud može narediti da ga se prisilno dovede o njegovu trošku, a može ga i kazniti novčanom kaznom u iznosu od najviše 1 300 EUR. Sud može odrediti takvu kaznu i svjedoku koji se pojavi na sudu i nakon što je upozoren na posljedice uskratiti svjedočenje ili odgovor na pojedino pitanje iz razloga koje sud smatra neopravdanim. U potonjem slučaju sud može, ako svjedok i dalje odbija svjedočiti, naložiti njegovo zatvaranje sve dok svjedok ne pristane svjedočiti ili dok njegovo saslušanje ne postane nepotrebno, ali najdulje mjesec dana (članak 241. stavci 1. i 2. ZPP-a).

2.11 Postoje li osobe koje ne mogu svjedočiti?

Svjedok može biti bilo koja osoba koja je sposobna dati informacije o činjenicama koje treba dokazati (članak 229. stavak 2. ZPP-a). Kvalificiranost osobe da bude svjedok ne ovisi o pravnoj sposobnosti. Dijete ili osoba koja je proglašena djelomično ili potpuno pravno nesposobnom može biti svjedok ako može dati informacije o pravno važnim činjenicama. O sposobnosti svjedoka za svjedočenje odlučuje sud ovisno o pojedinom slučaju.

Stranka ili zakonski zastupnik stranke ne mogu biti svjedoci. Međutim, obični opunomoćenik (*pooblašćenec*) i posrednik (*stranski intervenient*) mogu biti svjedoci.

2.12 Koja je uloga suca i stranaka u saslušanju svjedoka? Pod kojim uvjetima svjedok može svjedočiti videokonferencijskom vezom ili uz primjenu drugih tehničkih rješenja?

U vezi sa saslušanjem svjedoka, vidjeti prethodni odgovor.

Videokonferencije su uređene člankom 114. a ZPP-a u kojem je propisano da sud može, uz suglasnost stranaka, dopustiti strankama i njihovim zastupnicima da budu na drugom mjestu za vrijeme rasprave i da radnje u postupku izvršavaju na tome mjestu ako se s mjesta na kojem se odvija rasprava osigurava zvučni i video prijenos do mjesta na kojem ili na kojima se nalaze stranke i/ili zastupnici. Isti se uvjeti primjenjuju kada dokaze izvode stranke, svjedoci i vještaci.

3 Ocjena dokaza

3.1 Ako stranka nije legalno pribavila dokaze, postoje li ograničenja koja sud primjenjuje pri donošenju presude?

Dokazi osigurani nezakonitim putem (npr. nezakonitim prisluškivanjem telefonskih razgovora) u načelu se ne mogu koristiti u parničnom postupku. Međutim, sudskom praksom dopuštena je uporaba takvih dokaza u iznimnim okolnostima ako za to postoje opravdani razlozi ili ako bi izvođenje dokaza bio od posebne važnosti za ostvarivanje ustavom zaštićenog prava. U tom slučaju, osim činjenice da su neki dokazi možda pribavljeni na nezakonit način, odlučujuće je pitanje hoće li slijedom dokaza danih u parničnom postupku doći do ponovnog kršenja ljudskih prava.

U vezi s nedopuštenim dokazima i dokazima koje nije izvedivo prikupiti, u članku 3. stavku 3. ZPP-a propisano je da sud neće priznati zahtjeve stranaka koji su protivni obvezujućim propisima ili moralnim pravilima.

3.2 Hoće li moje svjedočenje biti dokaz ako sam stranka u postupku?

Ako izjava čini dio neke vrste tužbe ili podneska, ona se ne smatra dokazom već stvarnom tvrdnjom stranke za koju stranka mora osigurati odgovarajuće dokaze. Ako je izjava sadržana u ispravi koja je dostavljena kao dokaz za tvrdnje stranke, izjava se smatra ispravom.

Izjava koju je stranka dala za vrijeme rasprave također se smatra dokazom jer se u ZPP-u i saslušanje stranaka priznaje kao dokaz (članak 257. ZPP-a).

Ostale poveznice

<http://www.pisrs.si/Pis.web/>

<https://www.uradni-list.si/>

<http://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/zakonodaja/preciscenaBesedilaZakonov>

<http://www.sodisce.si/>

Posljednji put ažurirano: 09/03/2015

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJN-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.